

6.3.19. Aşı ile Önlenebilir İnvaziv Bakteriyel Hastalıklar Sürveyansı Genelgesi (2016/23)



T.C. Halk Sağlığı Kurumu

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

TÜRKİYE HALK SAĞLIĞI KURUMU - TİHK AŞI İLE
ÖNLENİBİLİR HASTALIKLAR DAİRE BAŞKANLIĞI
15.12.2016 17:46 - 21001706 - 131.12 - E.12-1953



00035493120



4211111111111

Sayı : 21001706

Konu : Aşı ile Önlenebilir İnvaziv Bakteriyel
Hastalıklar Sürveyansı Genelgesi

GENELGE 2016/23

İnvaziv bakteriyel hastalıklar menenjit, bakteriyemi ya da sepsis, epiglotit, bakteriyeminin eşlik ettiği pnömoni, seplik artrit, osteomyelit, perikardit ve selülit olarak tanımlanmaktadır. Halen, invaziv bakteriyel hastalıklara neden olan üç etken için (*Streptococcus pneumoniae*, *Neisseria meningitidis*, *Haemophilus influenzae* tip b) aşı bulunmaktadır.

Genişletilmiş Bağışıklama Programı (GBP); Hemofilus influenza tip b'ye (Hib) bağlı hastalıklar ile Streptokokus pnömoniya'ya bağlı invaziv pnömokokal hastalıkların morbidite ve mortalitesinin azaltılarak kontrol altına alınması amacıyla yürütülen bağışıklama hizmetlerini de içermektedir. Ülkemizde, Hib aşısı uygulamasına, 25 Aralık 2006 tarihinde, 25 Ekim 2006 tarihinden itibaren doğan çocuklara uygulanmak üzere başlanmıştır. Nisan 2004 tarihinden itibaren doğan çocuklara Mart 2008-Haziran 2009 tarihleri arasında yakalama aşılması yapılmıştır. Aşı, Ocak 2008 tarihinden itibaren DuBI-İPA-Hib aşısı şeklinde uygulanmaktadır. Konjuge pnömokok aşısı (KPA) 7 bileşenli olarak, Mayıs 2008 tarihinden itibaren doğan çocuklara Kasım 2008 yılında uygulanmaya başlanmıştır. Nisan 2011 tarihinde 13 bileşenli KPA uygulamasına geçilmiştir.

S.pneumoniae ve *H. influenzae* tip b'ye bağlı invaziv hastalıkların kontrolü programının amacı *S. pneumoniae* ve Hib'e bağlı invaziv bakteriyel hastalıkların kontrolünün sağlanması, bu hastalıklara bağlı ölüm ve sakatlıkların engellenmesi olarak belirlenmiştir. Hedef; *S. pneumoniae* ve Hib'e bağlı invaziv bakteriyel hastalıkların insidansının belirlenmesi ve aşılama ile diğer önlemlere bağlı hastalık insidansında azalmanın izlenmesidir. Bağışıklama, politik kararlılık, sosyal mobilizasyon ve diğer destekleyici çalışmaların yanı sıra sürveyansın yürütülmesi de temel program stratejileri arasında yer almaktadır.

Ülkemizde meningokokal hastalıklara yönelik vaka bazlı sürveyans, temaslı takibi ve kontrol önlemleri çalışmaları yürütülmektedir. Meningokok aşısı; GBP kapsamında yer almamakla birlikte, seyahat sağlığı kapsamında vakaların endemik olarak görüldüğü ülkelere girişte zorunlu uygulamalar arasında yer almakta olup Suudi Arabistan tarafından da Hac ve Umre ziyaretçileri için yaptırılması zorunlu kılınmaktadır. Ayrıca yüksek risk altında olmaları nedeniyle silah altına alınan er ve erbaşlara da uygulanmaktadır.

Aşı ile Önlenebilir İnvaziv Bakteriyel Hastalıklar Sürveyansı programı kapsamında; menenjit, sepsis ve bakteriyeminin eşlik ettiği pnömoniyi içeren invaziv meningokokal hastalık, invaziv *H.influenza* hastalıkları ve invaziv Pnömokokal hastalıkları bulunmaktadır.



Türkiye Halk Sağlığı
Kurumu

**T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Türkiye Halk Sağlığı Kurumu**



Sayı : 21001706

Konu : Aşı ile Önlenebilir İnvaziv Bakteriyel
Hastalıklar Sürveyansı Genelgesi

- 1) Aşı ile Önlenebilir İnvaziv Bakteriyel Hastalıklar Sürveyansının amaçları:
 - a) İnvaziv bakteriyel hastalık düzeyini ulusal düzeyde tahmin etmek.
 - b) *H. influenzae*, *S. pneumoniae* ve *N. meningitidis* nedeniyle oluşan invaziv bakteriyel hastalık düzeyini ulusal düzeyde tahmin etmek.
 - c) *H. influenzae*, *S. pneumoniae* ve *N. meningitidis*'in neden olduğu invaziv hastalıklarda mevcut serogrup/serotip dağılımını ve zaman içindeki değişimini takip etmek.
 - d) Gerekğinde invaziv izolatlar arasında klonal ilişki ortaya konularak vakular arasındaki epidemiyolojik bağlantıyı saptamak.
 - e) Antibiyotik direncinde zaman içerisinde olabilecek değişimi izlemek.
 - f) GBP kapsamında mevcut ve yeni aşılarda kullanıma veya değişimine ilişkin kanıta dayalı karar vermek için ön bilgi sağlamak.
 - g) Bağışıklama programının ve aşılarda etkililiğini hastalık düzeylerindeki ve serotiplerdeki değişimleri izleyerek değerlendirmek.
 - h) Ülkemiz için daha etkin olabilecek aşı formülasyonlarının oluşturulmasına katkıda bulunmak ve aşılama politikalarına yardımcı olmak.
 - i) İnvaziv meningokokal hastalık ve invaziv *H. influenzae* vakaları ile temas eden kişilerin ve kümelenme durumunun belirlenmesi ve riskli kişilere yönelik kontrol önlemlerinin alınmasını sağlamak.
 - j) İnvaziv pnömokokal hastalık vakalarının kümelenme durumunun belirlenmesi ve gerektiğinde kontrol önlemlerinin alınmasını sağlamak olarak belirlenmiştir.

2) Bildirimi zorunlu bulaşıcı hastalıkların ülke genelindeki bildirimi Bulaşıcı Hastalıkların İhbar ve Bildirim Sistemi Genelgesi (2015/18) kapsamında yürütülmektedir. Aşı ile Önlenebilir İnvaziv Bakteriyel Hastalıkların Sürveyansı kapsamında yer alan hastalıkların bildirimi Türkiye Halk Sağlığı Kurumu (THSK) tarafından yayınlanan Aşı ile Önlenebilir İnvaziv Bakteriyel Hastalıkların Sürveyansı Rehberi'ne uygun olarak ulusal sürveyans yanı sıra belirlenmiş illerde toplum temelli aktif sürveyans ile yapılacaktır.

- a) Ulusal sürveyans kapsamında:
 - Ülke genelinde hizmet veren tüm sağlık kurumlarından vaka sınıflaması şüpheli, olası, kesin olan invaziv meningokokal hastalıkların bildirimi.
 - Ülke genelinde hizmet veren tüm yataklı tedavi kurum ve kuruluşlarından vaka sınıflaması kesin olan invaziv pnömokokal hastalıklar ile invaziv *H. influenzae* hastalıklarının bildirimi.
- b) Toplum temelli aktif sürveyans kapsamında:
Ankara, Bursa, Samsun, Gaziantep ve İzmir illerinin merkez ilçelerindeki belirlenmiş olan hastanelerden; vaka sınıflaması şüpheli, olası, kesin olan invaziv meningokokal hastalıklar, invaziv pnömokokal hastalıklar ile invaziv *H. influenzae* hastalıklarının bildirimi yapılacaktır.



Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Türkiye Halk Sağlığı Kurumu



Sayı : 21001706

Konu : Aşı ile Önlenebilir İnvaziv Bakteriye
Hastalıklar Sürveyansı Genelgesi

3) Ulusal sürveyans kapsamında kesin invaziv meningokokal, invaziv pnömokokal hastalıklar ile invaziv *H. influenza* hastalıklarında saptanan isolatlar Halk Sağlığı Müdürlükleri(HSM) tarafından kargo veya kurye ile THSK Mikrobiyoloji Referans Laboratuvarları Daire Başkanlığına (MRLDB) gönderilecektir.

4) Toplum temelli aktif sürveyans kapsamında olası bakteriyel menenjit, olası meningokokal menenjit, olası meningokokal sepsis hastalıklarından alınan klinik örnekler, HSM tarafından THSK tarafından yetkilendirilmiş Halk Sağlığı Laboratuvarına gönderilecektir. Yataklı tedavi kurumları ile halk sağlığı laboratuvarlarında elde edilen isolatlar ve moleküler tabanlı yöntemlerde üçlü patojen araştırmasında pozitif tespit edilen klinik örnekler HSM tarafından THSK MRLDB'ye gönderilecektir.

5) Aşı ile Önlenebilir İnvaziv Bakteriye Hastalıkların Sürveyansı kapsamında yürütülecek çalışmalarda kullanılmak üzere hazırlanan Rehber Genelgemiz ekinde yer almaktadır.

Aşı ile Önlenebilir İnvaziv Bakteriye Hastalıkların Sürveyansı Rehberi'nin tüm sağlık kurum ve kuruluşlarına tebliği ile il düzeyinde uygulamaların mezkûr Rehber'e uygun olarak yürütülmesi hususunda bilgilerini ve gereğini rica ederim

Prof. Dr. Eyüp GÜMÜŞ
Bakan a.
Müsteşar

Ek: Aşı ile Önlenebilir İnvaziv Bakteriye
Hastalıkların Sürveyansı Rehberi (...sayfa)

Dağıtım
81 İl Valiliğine
(Halk Sağlığı Müdürlüğü)